

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Priemyselná 2, 824 73 Bratislava 26

Kancelária predsedu

Odbor komunikácie a styku s verejnosťou

Slovensko zvládlo predsedníctvo úspešne, kontrolóri však zistili viacero porušení zákonov

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky (NKÚ SR) od tohto roka spúšťa nový spôsob komunikácie s verejnosťou i médiami. Okrem štandardných písaných tlačových správ bude úrad v prípade dôležitých tém sprístupňovať zistenia a výsledky kontrol aj v podobe komplexného audiovizuálneho servisu, ktorý zahŕňa dodanie obsahu vo forme vhodnej pre všetky typy médií. Uvedeným krokom sa chce ešte viac priblížiť k širšej verejnosti. K tomuto typu spracovania tlačovej správy pristupujeme ako prvá slovenská verejná inštitúcia, a to v súvislosti so závermi kontrolnej akcie zameranej na výkon slovenského predsedníctva v Rade Európskej únie (SK PRES), v rámci ktorej si úrad posvietil aj na obstarávanie významnejších položiek. Národná autorita v oblasti externej kontroly situáciu ohľadom slovenského predsedníctva dlhodobo monitorovala a na základe rizikovej analýzy a celospoločenského dopytu zaradila do svojho plánu kontrolnú akciu na Ministerstve zahraničných vecí a európskych záležitostí SR (MZVaEZ) a Ministerstve životného prostredia SR (MŽP SR). Kontrolované subjekty vykazovali najvyššie čerpanie výdavkov na SK PRES, viac ako 70 %.

ZISTENIA NKÚ SR

Kontrolóri na základe preverených jednotlivých postupov, dokumentácie konštatujú, že predsedníctvo bolo úspešne zvládnuté. Pozitívna spätná väzba bola nielen zo strany odbornej či laickej verejnosti, ale slovenské predsedníctvo osobitne ocenil aj Európsky parlament. Predsedníctvo si vyžiadalo viac ako 50 miliónov eur, pričom pôvodný rozpočet počítal so 73 miliónmi eur. Kontrola ukázala, že rezort zahraničia na financovanie rôznych aktivít spojených s predsedníctvom použil v rokoch 2014 až 2016 prostriedky vo výške 32,5 mil. eur. Rezort životného prostredia vyčerpal z podprogramu 3,3 mi. eur. Najväčší objem tvorili výdavky na tovary a služby. Ani jedno preverované ministerstvo však nevypracovalo materiál obsahujúci podrobné finančné vyúčtovanie všetkých prostriedkov použitých na SK PRES. Kontrolóri zároveň zistili, že MŽP SR okrem prostriedkov podprogramu využilo na financovanie aj vlastné zdroje. Podobne mohli postupovať aj iné ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy. Uvedené zistenie indikuje riziko, že celkové náklady z verejných zdrojov na SK PRES mohli byť vyššie.

Kontrolný úrad odhalil nedostatky v účtovníctve, pri verejnom obstarávaní (VO), ako aj pri zverejňovaní dodatkov k zmlúvam v centrálnom registri zmlúv (CRZ). K porušeniu zákona o účtovníctve došlo, keď k viacerým faktúram neboli doložené relevantné doklady o rozsahu a cenách poskytovaných služieb. Na MZVaEZ boli okrem iného zistené nedostatky v transparentnosti uzatvárania zmlúv. Vo dvoch prípadoch boli zmluvy o dielo uzatvorené s fyzickými osobami v sume 9-tisíc eur len ústne, čo znižuje mieru transparentnosti a má vplyv na presnosť vymedzenia povinností zmluvných strán. Pri organizácii „Európa na Slovensku“ – predstavenie loga SK PRES si podujatie vyžiadalo uzatvorenie viacerých zmlúv, čo mohlo negatívne ovplyvniť celkovú výšku prostriedkov, vynaložených na financovanie podujatia. Rezort zahraničia jednoznačne nepreukázal dodržanie princípov transparentnosti a hospodárnosti pri nakladaní s verejnými financiami, keď nedoložil podrobnú dokumentáciu k niektorým podujatiam zo strany dodávateľov, napr. spoločnosti LOCO Agency, KINEMATOGRAF, La Idea. Viaceré faktúry nemali špecifikované ceny za skutočne dodané služby, išlo napríklad o Slovenské národné divadlo (SND), spoločnosti KINEMATOGRAF, La Idea. Niektoré zmluvy neboli uzatvárané v dostatočnom časovom predstihu, chýbala podrobná špecifikácia predmetu zmluvy, prípadne obsah zmluvy nebol jednoznačný. Išlo napríklad o SND, spoločnosti LOCO Agency, La Idea.

V oblasti dodržiavania zákona o verejnom obstarávaní NKÚ SR vykonal na MZVaEZ SR kontrolu siedmich podujatí, pri ktorých bola uplatnená a aj vecne preukázaná oprávnenosť výnimky. Kontrolou dokladov k uzatvoreniu zmluvy s Agentúrou EVKA na podujatie predstavenia loga nebolo však možné overiť, prečo zákazku získala práve táto firma. Predložené koncepty, ktoré vypracovali tri spoločnosti, sa totiž nedali objektívne vyhodnotiť, keďže išlo o návrhy rôznych ideových riešení realizácie podujatia. Kontrola na MZVaEZ v prípade ďalších 13 zákaziek zistila nedostatky, ktoré súviseli napríklad so zle stanovenou predpokladanou hodnotou zákazky, nesprávne bola klasifikovaná bežná dostupnosť služieb, či obstarávanie bolo zrealizované cez elektronické trhovisko, pričom nešlo o službu bežne dostupnú na trhu. Na MŽP SR v oblasti VO kontrolóri odhalili chyby v piatich zákazkách. V prípade oboch rezortov sa vyskytli viaceré nedostatky pri overení základnej finančnej kontroly a administratívnej kontroly čerpania výdavkov na SK PRES. Národná autorita pre oblasť kontroly poukazuje na fakt, že v rámci ministerstiev nebol vykonaný ani jeden vnútorný audit, resp. kontrola hospodárnosti, efektívnosti a účelnosti, zameraná na prostriedky, aktivity súvisiace s SK PRES.

ODPORÚČANIA

NKÚ SR ministerstvu zahraničných vecí odporučil, aby účtovné doklady dokladalo relevantnými prílohami, akými sú špecifikácia cien, tovarov a služieb. Takisto, aby v záujme transparentnosti a účelnosti použitia financií dôsledne plánovalo prípravu a realizáciu verejného obstarávania, či zefektívnilo vnútorný kontrolný systém. Rezortu životného prostredia kontrolóri odporučili zrealizovať vnútorný audit, zameraný na verejné obstarávanie a finančnú kontrolu. Oba rezorty majú zabezpečiť vzdelávanie zamestnancov v oblasti vnútornej kontroly a verejného obstarávania.

PODUJATIA SK PRES V ČÍSLACH

- **180** expertných podujatí
- **6** parlamentných podujatí
- **53** ministerských rád v Bruseli (predsedali im slovenskí ministri)
- **1 200** pracovných skupín (viedli ich slovenskí diplomati)
- **60** návštev z inštitúcií EÚ na Slovensku
- **1 521** zahraničných novinárov